

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Fizyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2019/2020**

Klucz odpowiedzi i schemat punktowania

Rozwiązania					Punktacja
Zadanie 1 (1 pkt) Odp. D)					1 pkt
Zadanie 2 (11 pkt) 2.1. Soczewki tych okularów są rozpraszające/skupiające , a nauczyciel jest krótkowidzem / dalekowidzem . 2.2. Odp. B) 2.3. Zdanie 1 – TAK, zdanie 2 – TAK, zdanie 3 – NIE. 2.4. Uzupełnienie tabeli: (odpowiedzi zapisano pogrubioną, pochyłą czcionką)					2 pkt (po 1p. za każde podkreślenie) 1 pkt 3 pkt (po 1p. za każde zdanie) 5 pkt (po 1p. za uzupełnienie każdego wiersza)
	Położenie przedmiotu	Czy obraz jest pozorny, czy rzeczywisty?	Czy obraz jest prosty, czy odwrócony?	Czy obraz jest powiększony, czy pomniejszony?	
1	$x > 2f$	rzeczywisty	<i>odwrócony</i>	<i>pomniejszony</i>	
2	$x = 2f$	<i>rzeczywisty</i>	<i>odwrócony</i>	<i>tej samej wielkości</i>	
3	$2f > x > f$	<i>rzeczywisty</i>	<i>odwrócony</i>	<i>powiększony</i>	
4	$x = f$	<i>brak obrazu</i>	brak obrazu	<i>brak obrazu</i>	
5	$x < f$	<i>pozorny</i>	<i>prosty</i>	powiększony	
Zadanie 3 (2 pkt) 2 b)					1 pkt 1 pkt
Zadanie 4 (1 pkt) B)					1pkt
Zadanie 5 (10 pkt) 5.1. $v = 3150 \frac{\text{m}}{\text{s}}$, pokona więc 3 150 m w ciągu jednej sekundy 5.2. $a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{(3150 - 1700) \frac{\text{m}}{\text{s}}}{10 \text{ s}} = 145 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ $P = \frac{F \cdot s}{t} = m \cdot a \cdot v_{\text{sr}} = (1000 \text{ kg}) \cdot (145 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}) \cdot (2425 \frac{\text{m}}{\text{s}}) = 351625 \text{ kW}$ 5.3. $W = \Delta E_k + \Delta E_p = \frac{m \cdot v^2}{2} + m \cdot g \cdot h = 4961,25 \text{ MJ} + 335 \text{ MJ} = 5296,25 \text{ MJ}$					1 pkt zamiana na m/s 1 pkt za obliczenie drogi 1 pkt za wzór na a 1 pkt za obliczenie a 1 pkt za wzór na moc 1 pkt za obliczenie P 1 pkt obliczenie ΔE_k 1 pkt obliczenie ΔE_p 1 pkt suma energii 1 pkt obliczenie W
Zadanie 6 (8 pkt) 6.1. $\Delta E_k = \frac{m \cdot v^2}{2} = \frac{1000 \cdot 30^2}{2} \text{ J} = 450 \text{ kJ}$ $\Delta E_p = m \cdot g \cdot h = 1000 \text{ kJ} = 1 \text{ MJ}$ $\Delta E_m = \Delta E_w$, $\Delta E_w = \Delta E_k + \Delta E_p = \frac{m \cdot v^2}{2} + m \cdot g \cdot h = 450 \text{ kJ} + 1000 \text{ kJ} = 1450 \text{ kJ} = 1,45 \text{ MJ}$ 6.2. $\Delta T = \frac{\Delta E_w}{m \cdot c_w} = 145^\circ \text{C}$ 6.3. Powietrze chłodzi hamulce, energia jest też przekazywana do innych części samochodu. 6.4. Zmniejszenie efektywności hamowania, zanik hamowania w wyniku zniszczenia (stopienia się) tarcz lub klocków, Możliwość wybuchu paliwa i pożaru samochodu z powodu wysokiej temperatury, iskrzenia itp.					4 pkt (1p. - obliczenie energii kinetycznej; 1p. - obliczenie zmiany energii potencjalnej, 1p. za równanie $\Delta E_m = \Delta E_w$ 1p. za prawidłowy wynik z jednostką) 2 pkt (1p. za przekształcenie wzoru i wstawienie wielkości; 1p. za prawidłowy wynik) 1 pkt 1 pkt

Zadanie 7 (4 pkt)

7.1.

	Ciśnienie tętnicze			
	skurczowe		rozkurczowe	
	mm Hg	kPa	mm Hg	kPa
Optymalne	≤ 120	$\leq 16,2$	≤ 80	$\leq 10,8$
Prawidłowe	120 – 140	16,2 – 18,9	80 – 90	10,8 – 12,15

Odpowiedzi zaznaczono pogrubioną czcionką.

7.2. większe

- Ponieważ do ciśnienia wywołanego przez serce dodaje się ciśnienie atmosferyczne.
- lub
- Ponieważ jak się skalecymy to krew wypływa z żyły na zewnątrz organizmu.

2 pkt (po 1p. za każdą parę uzupełnień)

1 pkt za odpowiedź

1 pkt za uzasadnienie

Zadanie 8 (5 pkt)

8.1. Przewodnik, przez który płynie prąd elektryczny, oddziałuje z polem magnetycznym Ziemi

8.2. Podniesie się szalka z przewodem. Siła magnetyczna zmieni zwrot na przeciwny

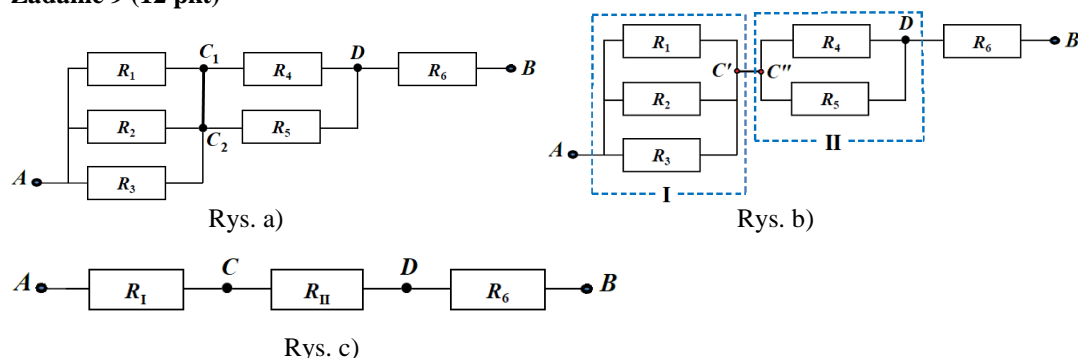
- 8.3. - natężenie (indukcja) pola magnetycznego (uznajemy stwierdzenie, że siła zależy od pola magnetycznego)
- natężenie prądu
 - długość przewodnika

(ewentualnie jeszcze przenikalność magnetyczna ośrodka i kierunek przepływu prądu elektrycznego)

 1 pkt za wskazanie oddziaływania magnetycznego
 1 pkt za wskazanie Ziemi jako źródła pola magnetycznego

1 pkt

2 pkt za wskazanie wszystkich 3-ch (lub więcej) czynników (1p. za wskazanie przynajmniej jednego)

Zadanie 9 (12 pkt)

9.1. Należy zauważyć (rys. a) i b)), że urządzenia o oporach R_1, R_2 i R_3 – układ I oraz R_4 i R_5 – układ II, są połączone równolegle, natomiast między sobą są połączone szeregowo (patrz rys. c)). Wartość oporu zastępczego R_I obliczamy ze wzoru na opór zastępczy dla połączeń równoległych jako sumę odwrotności oporów składowych. Dla sumy odwrotności wartości liczbowych oporów mamy:

$$\frac{1}{9} + \frac{1}{6} + \frac{1}{18} = \frac{6}{18} = \frac{1}{3}, \text{ więc } \frac{1}{R_I} = \frac{1}{3} \frac{1}{\Omega}, \text{ zatem } R_I = 3 \Omega.$$

Urządzenie czwarte z piątym również są połączone równolegle. Dla nich suma odwrotności wartości liczbowych oporów wynosi:

 4 pkt
 (1p. za zauważenie rodzaju połączeń oporów, 1p. za obliczenie R_I , 1p. za obliczenie R_{II} , 1p. za obliczenie R_z)

$\frac{1}{9} + \frac{1}{6} = \frac{5}{18}$, więc $\frac{1}{R_{II}} = \frac{5}{18} \frac{1}{\Omega}$, zatem $R_{II} = 3,6 \Omega$. Układy urządzeń: trzech pierwszych o oporze zastępczym R_I, dwóch następnych o oporze zastępczym R_{II} i ostatnim o oporze R_6 są z sobą połączone szeregowo. Całkowity opór R_z dla takiego układu obliczamy ze wzoru na opór zastępczy dla połączeń szeregowych jako sumę wartości oporów składowych R_I, R_{II}, R_6, czyli: $R_z = R_I + R_{II} + R_6 = (3 + 3,6 + 2,4) \Omega = 9 \Omega$. 9.2. Dla układu z oporem zastępczym R_z natężenie prądu $I_c = U_{AB}/R_z$ $I_c = I_6 = \frac{U_{AB}}{R_z} = \frac{12 \text{ V}}{9 \Omega} = \frac{4}{3} \text{ A} \approx 1,33 \text{ A}$ $U_6 = I_c \cdot R_6 = 3,2 \text{ V} \quad P_6 = U_6 \cdot I_c = 4,3 \text{ W}$ 9.3. Tabela Zdanie 1 - Prawda Zdanie 2 - Fałsz Zdanie 3 - Prawda Zdanie 4 - Fałsz Zdanie 5 - Fałsz Zdanie 6 – Prawda	3 pkt (1p. za obliczenie I_c, 1p. za obliczenie napięcia U_6, 1p. za obliczenie mocy P_6) 5 pkt (1p. za minimum dwa zdania, po 1p. za każde następne zdanie)
Zadanie 10 (6 pkt) 10.1. $F = 2\,000 \text{ N}$ $x = 0,1 \text{ m}$ $k = \frac{F}{x} = 20\,000 \frac{\text{N}}{\text{m}}$ 10.2. $W = \text{pole trójkąta pod wykresem lub } W = \Delta E_p = \frac{k \cdot x^2}{2} = 100 \text{ J}$ 10.3. Ponieważ sprężyna może się trwale odkształcić pod wpływem większej siły lub może odkształcać się w nieliniowej zależności od przyłożonej siły. Może też być sprężyną krótszą niż 20 cm i nie da się jej ścisnąć o 20 cm.	3 pkt (2p. za odczytanie z wykresu F i x, 1p. za obliczenie k) 2 pkt (1 p. za zastosowanie wzoru lub metody, 1 p. za poprawny wynik obliczenia W) 1 pkt